

# RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1946.

Första kammaren.

Nr 4.

## Onsdagen den 23 januari förmiddagen.

Kammaren sammanträdde kl. 11 förmiddagen.

Herr statsrådet *Vougt* avlämnade Kungl. Maj:ts proposition nr 22, angående uppförande av byråchefsbefattningen i försvarets fabriksstyrelse å ordinarie stat.

Justerades protokollen för den 17 innevarande månad.

Upplästes följande inkomna läkarintyg:

Att borgmästare *William Linder* på grund av sjukdom (näsblödning) från och med den 21 januari 1946 är intagen på karolinska sjukhusets öron-, näs- och halsavdelning och tills vidare oförmögen till arbete, intygas.

Stockholm den 21 januari 1946.

*Torsten Skoog*,  
professor.

Föredrogs och hänvisades till konstitutionsutskottet den av herr *Björnsson* m. fl. väckta motionen, nr 82, med förslag till ändrad lydelse av § 72 rege- ringsformen och § 73 riksdagsordningen.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet nedannämnda motioner:

nr 83, av herr *Wetter*, om vissa förändringar i gällande bestämmelser för befordringar inom krigsmakten;

nr 84, av herr *Bergh, Ragnar*, och herr *Hage*, om inrättande av en musik- kår vid Luleå luftvärnskår;

nr 85, av herr *Anderberg* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om inrättande av nya provinsialläkartjänster;

nr 86, av herr *Karlsson, Gustaf*, m. fl., om ökade anslag till nyanläggning av bygdevägar samt till ombyggnad av bygdevägar och ödebygdevägar m. m.;

nr 87, av herr *Andersson, Karl*, m. fl., om ökat anslag till stensättning av vägar;

nr 88, av herr *Andersson, Karl*, m. fl., om ökade anslag till byggnadsarbeten beträffande statliga och statsunderstödda fiskehamnar m. m.;

nr 89, av herr *Fahländer*, angående viss ändring i bestämmelserna om stats- bidrag till avlöande av skolsköterskor;

nr 90, av herr *Karlsson, Gustaf*, angående viss ändring i bestämmelserna om statsbidrag till avlöande av lärare vid folkhögskolor; samt

nr 91, av herr *Elofsson, Gustaf*, m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts fram- ställning om anslag till avsättning till lotterimedelsfonden.

Föredrogs och hänvisades till bevillningsutskottet den av herrar *Manner-skantz* och *Arrhén* väckta motionen, nr 92, om utredning och förslag angående åtgärder för skyddande av deklara-tionshemligheten.

---

Föredrogs och hänvisades till bankoutskottet herr *Wetters* motion, nr 93, om förbättrade pensionsförmåner för förste maskinisten G. H. Svenssons änka.

---

Föredrogs och hänvisades till konstitutionsutskottet den av herr *Persson, Einar*, m. fl. väckta motionen, nr 94, om utredning angående ändrade röst-rättsgrunder vid allmänings- och jordägarstämmor.

---

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott nedannämnda mo-tioner:

nr 95, av herr *Bondeson*, om viss ändring i förordningen angående antagan-de av släktnamn; och

nr 96, av herr *Arrhén*, angående vidgat tillämpningsområde för lagen om ar-betstidens begränsning.

---

Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet nedannämnda motioner:

nr 97, av herr *Arrhén* m. fl., om anslag till främjande av beredning och av-sättning av fisk m. m.; samt

nr 98, av herr *Wahlund* m. fl., angående anslag till byggnadsarbeten vid vis-sa lantbruksundervisningsanstalter samt angående statens medverkan till an-skaffande av skoljordbruk.

---

Föredrogs och hänvisades till ett tillfälligt utskott den av herr *Karlsson, Gustaf*, m. fl. väckta motionen, nr 99, angående utredning om införande av ge-nomgående taxeberäkning mellan järnväg och därtill anslutna billinjer.

---

Föredrogs ånyo och lades till handlingarna bankoutskottets memorial:

nr 1, med överlämnande av fullmäktiges i riksbanken till bankoutskottet av-givna berättelse; och

nr 2, med överlämnande av fullmäktiges i riksgäldskontoret till innevarande riksdag avgivna, till bankoutskottet avlämnade berättelse.

---

Föredrogs ånyo och godkändes kanslideputerades memorial nr 1, angående antagande av tjänstemän i riksdagens kansli.

---

Herr statsrådet *Sträng* avlämnade Kungl. Maj:ts proposition nr 24, angäen-de disponerande av avkastningen av statens hästavelsfond m. m.

---

Föredrogs och bordlades Kungl. Maj:ts denna dag avlämnade propositioner nr 22 och 24.

---

Avgåvos och bordlades nedannämnda motioner:

nr 100, av herr *Andersson, Elon*, och herr *Anderberg*, om ändrad lydelse av 17 § 1 mom. andra stycket lagen om landsting;

nr 101, av herr *Wistrand*, om beredande av ökad möjlighet att i besvärsväg ernå förnyad prövning av frågor om kommunala tjänstetillsättningar;

nr 102, av herr *Anderson, Axel Ivar*, m. fl., om revision av riksdagens arbetsformer;

nr 103, av herr *Anderson, Axel Ivar*, m. fl., om visst tillägg till § 3 i reglementariska föreskrifter för riksdagen m. m.;

nr 104, av herr *Anderson, Axel Ivar*, och herr *Ewerlöf*, angående utredning av frågan om omläggning av riksdagens budgetarbete;

nr 105, av herrar *Hage* och *Grym*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående provisorisk förbättring av löneställningen för vissa befattningshavare i statens tjänst m. fl.;

nr 106, av herr *Öhman*, om löneförbättring åt viss kollektivavtalsanställd personal i statens tjänst;

nr 107, av herrar *Schlyter* och *Bergquist*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till resestipendier åt domare och domaraspiranter;

nr 108, av herr *Lindblom* m. fl., om anslag till internationella fredsbyrån i Genève;

nr 109, av herrar *Wahlund* och *Friggeråker*, om barntillägg åt viss personal å krigsmaktens reservstater;

nr 110, av herr *Karlsson, Gottfrid*, och herr *Ericson, Frans*, om översyn av gällande bestämmelser beträffande övergång från kollektivavtalsanställning vid försvarets verkstäder till anställning å militära icke-ordinariereglementet m. m.;

nr 111, av herr *Arrhén*, om ökat anslag till premier till värnpliktiga, som undergått utbildning till officerare och underofficerare;

nr 112, av herr *Näsström* m. fl., om höjning av terminslönen för de värnpliktiga samt om löneökning för den fast anställda militärpersonalen m. m.;

nr 113, av fröken *Andersson* och herr *Anderson, Axel Ivar*, om ökat anslag till understöd åt frivilligt försvarsarbete vid armén;

nr 114, av herr *Heüman*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till hemvärnets omkostnader;

nr 115, av herrar *Carlström* och *Grym*, angående placering i lönegrad av nuvarande innehavaren av studierektorstjänsten i flygstaben;

nr 116, av herrar *Wetter* och *Petersson*, om ett engångsanslag till vissa arbeten å fritidslägrät vid Skönstavik;

nr 117, av herr *Lindblom*, om ersättning enligt militärsättningsförordningens grunder åt värnpliktige E. Å. Lindholms efterlevande;

nr 118, av herrar *Anderberg* och *Wahlmark*, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om inrättande av nya ordinarie biträdesbefattningar i socialstyrelsen;

nr 119, av herr *Hage* m. fl., om ökat anslag till bidrag för anskaffande av bostäder åt provinsialläkare å landsbygden;

nr 120, av herr *Karlsson, Gottfrid*, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om personalförstärkning vid statens sinnessjukhus;

nr 121, av herr *Andersson, Elon*, och herr *Bergquist*, om inrättande av ett sjukhus för medicinsk vård av alkoholister och forskning på alkoholsjukdomens område;

nr 122, av herr *Wahlund* m. fl., om framläggande för 1946 års riksdag av förslag till ett system med allmänna barnbidrag;

nr 123, av herr *Andersson, Elon*, och herr *Lindblom*, om framläggande för riksdagen av förslag till anläggande av en storflygplats invid Stockholm;

nr 124, av herr *Källman* och friherre *Beck-Friis*, om framläggande för riksdagen av förslag till anläggande av en storflygplats;

nr 125, av herr *Heiding* m. fl., om ökat anslag till nyanläggning av bygdevägar;

nr 126, av herr *Grym* m. fl., om ökade anslag till nyanläggning av bygdevägar och ödebygdsvägar;

nr 127, av herr *Andersson, Gustav Emil*, m. fl., om statsbidrag till kommun, ekonomisk förening eller enskild person, som till självkostnadspris tillhandahåller vägmaskiner;

nr 128, av herr *Mannerskantz* m. fl., om beredande av vissa förmåner åt enskilda eller kommunala väghållningsskyldiga;

nr 129, av herr *Gränebo* m. fl., om ökat anslag till bidrag till anläggningar för vattenförsörjning och avlopp m. m.;

nr 130, av herr *Lodenius* m. fl., om ökat anslag till bidrag till kommuner för anläggande av branddammar;

nr 131, av herr *Hallagård*, om anslag till kommuner för inköp av brandbilar;

nr 132, av herr *Ericsson, Herman*, m. fl., om inplacering på övergångsstat av viss personal, som i samband med statens övertagande av enskild järnväg övergått i statens järnvägars tjänst före den 1 juli 1945;

nr 133, av herr *Holmbäck* m. fl., om vissa åtgärder för ökande av möjligheterna för studiebegåvade men mindre bemedlade studenter att bedriva högre studier;

nr 134, av herr *Ström*, om statsanslag till Signe Bergners minnesfond eller Siljansskolan;

nr 135, av herr *Norman* m. fl., om provisorisk förbättring av löneställningen för viss personal vid de statsunderstödda folkhögskolorna;

nr 136, av herr *Norman*, om återupprättande av en ordinarie arbetslärtjänst i skomakeri vid dövstumskolan å Manilla;

nr 137, av herr *Elmgren*, om ökat anslag till understöd åt handelsgymnasier;

nr 138, av herr *Elmgren* m. fl., om ändrad lönegradsplacering för kamrerartjänsten vid skolöverstyrelsen;

nr 139, av herr *Elmgren* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om uppförande å ordinarie stat av en gymnastikkonsulentbefattning vid skolöverstyrelsen;

nr 140, av herr *Arrhén*, om anslag till befrämjande av fartygs förseende med radiotelegraf- eller radiotelefonstation;

nr 141, av herr *Wetter* m. fl., om lotsverkets övertagande av handhavandet av säkerhetsanordningar till ledning för fiskefartyg;

nr 142, av herr *Wistrand*, om utredning rörande behovet av vissa anslag, som beviljats under krigsåren men ännu icke tagits i anspråk;

nr 143, av herr *Hage* m. fl., angående en provisorisk skatteutjämning till fördel för de hårdast skattetyngda kommunerna;

nr 144, av herr *Anderberg* m. fl., om beredande av ökad ersättning åt ordförande och kronoombud i taxeringsnämnderna samt åt taxeringskonsulenter;

nr 145, av herr *Andersson, Elon*, m. fl., angående sambandet mellan socialpolitik och beskattning;

nr 146, av herr *Björnsson* m. fl., om skattefrihet för Nobelstiftelsen;

nr 147, av herr *Ström* m. fl., om skattefrihet för djurskyddsföreningar;

nr 148, av herrar *Bondeson* och *Mannerskantz*, om beskattning av medlemsavgifter till ekonomiska och ideella föreningar;

nr 149, av herrar *Velander* och *Björkman*, om särskilda bestämmelser angående taxering av inkomst från stormfälld skog;

nr 150, av herr *Anderberg* m. fl., om inrättande av en riksskattenämnd;

nr 151, av herrar *Wagnsson* och *Aman*, om viss ändring i centrala uppbořdsnämndens sammansättning;

nr 152, av herr *Arrhén*, om borttagande av omsättningskatten på sill och fisk;

nr 153, av herr *Persson, Ivar*, m. fl., om nedsättning av postportot för vissa bokförsändelser;

nr 154, av herr *Persson, Ivar*, m. fl., om ökad medverkan genom radion i propagandan för anskaffning och läsning av värdefull litteratur;

nr 155, av herr *Björnsson* m. fl., om pension åt ingenjören *M. Jönsson*;

nr 156, av herr *Holmbäck*, om förslag till bestämmelser, avseende att möjliggöra sammanslagning av in-teckningar;

nr 157, av herrar *Linnér* och *Holmbäck*, om beredande av möjlighet för vissa köpingar samt mindre städer att bilda polisdistrikt tillsammans med omkringliggande socknar;

nr 158, av herr *Arrhén*, om utredning och förslag rörande provisorisk förbättring av löneställningen för präster;

nr 159, av herr *Arrhén*, om utredning och förslag rörande procentuellt tillägg å uppvärmningsbidrag till kyrkoherde och komminister;

nr 160, av herr *Arrhén*, om utredning och förslag rörande semester för präster;

nr 161, av herr *Arrhén*, om översyn av författningarna angående folktandvården;

nr 162, av herr *Andersson, Elon*, m. fl., om utredning angående en frivillig pensionering av i enskild tjänst anställda;

nr 163, av herr *Nilsson, Bror*, m. fl., om provisorisk förbättring av löneställningen för lärare vid lantbruks-, lantmanna-, lant-hushålls- och folkhögskolor;

nr 164, av herr *Andersson, Gustav Emil*, m. fl., om ökat anslag till väg- och flottledsbyggnader å skogar i enskild ägo;

nr 165, av herr *Bondeson* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till avkastningsbedömning rörande avelssvin vid lantbrukshögskolan;

nr 166, av herr *Bondeson* m. fl., om anslag till avlöning åt en assistent åt konsulenten i svinsjukdomar vid statens veterinärmedicinska anstalt;

nr 167, av herr *Bondeson* och herr *Persson, Ivar*, om statsbidrag till avlöning av ytterligare en vandringsrättare hos Malmöhus läns hushållningssällskap;

nr 168, av herr *Franzon*, om åtgärder för utbildning av teknisk personal och yrkesmän för rationalisering av jordbrukets inomgårdsarbeten m. m.;

nr 169, av herr *Carlström* m. fl., om anslag till en utbildningskurs för ungdomsinstruktörer;

nr 170, av herr *Mannerskantz* m. fl., om anslag till utbildningskurser för cementeringsförmän och för djurskötare inom fjäderfä-, får- och pälsdjurskötseln;

nr 171, av herr *Hagman* m. fl., om anslag till en utbildningskurs för cementeringsförmän;

nr 172, av herr *Hagman* m. fl., om ökat anslag till bidrag till kurser i trädgårdsskötsel;

nr 173, av herr *Nilsson, Bror*, och herr *Friggeråker*, om utredning angående statligt stöd åt seminiföreningar för nötboskap;

nr 174, av herr *Nilsson, Bror*, om utfärdande av en förordning därom att hästs ålder skall vara offentligt känd och angiven;

nr 175, av herr *Hagman* m. fl., om ökat anslag till byggnadsarbeten vid lantmanna- och lant-hushållsskolor samt jordbrukets yrkesskolor;

- nr 176, av herr *Wetter* m. fl., om statsbidrag till svenska fiskarens studieförbund;
- nr 177, av herr *Mannerskantz* m. fl., om anslag till anordnande i lantbruksstyrelsens regi av försök med gödsling av salta fiskevattnen;
- nr 178, av herr *Gustavson* m. fl., om utbetalning av premier till fiskare för viss trälsill, som fiskas i Nordsjön;
- nr 179, av herr *Hallagård* m. fl., om uppdelning av nuvarande Skaraborgs läns lantbruksingenjörsdistrikt i två lantbruksingenjörsdistrikt m. m.;
- nr 180, av herr *Johansson, Johan Bernhard*, m. fl., angående vissa ändringar i lagen om vägnämnder och länsvägnämnder;
- nr 181, av herr *Johansson, Johan Bernhard*, om viss ändring av § 12 mom. 2 i första kammarens ordningsstadga;
- nr 182, av herr *Ericsson, Carl Eric*, m. fl., om återinförande genom postverkets försorg av utbärning av värdepost;
- nr 183, av herr *Mattsson* m. fl., om utredning och förslag angående riktlinjer för planläggning av bebyggelsen i Bohusläns fiskelägen;
- nr 184, av herr *Sundelin*, om utredning angående ett enhetligt pris på flytande motorbränsle;
- nr 185, av herr *Anderberg* m. fl., om ökat statligt inflytande inom sockerindustrin;
- nr 186, av herr *Öhman*, om förstatligande av AEG-koncernens och Elektriska Aktiebolaget Siemens företag i Sverige;
- nr 187, av herr *Öhman*, om överförande i statlig besittning av vissa malm- och mineraltillgångar m. m.;
- nr 188, av herrarna *Öhman* och *Linderot*, om bibehållande av den statliga priskontrollen m. m.;
- nr 189, av herrarna *Öhman* och *Linderot*, om framläggande av en plan för utveckling och inriktning av landets produktiva resurser m. m.;
- nr 190, av herr *Öhman*, om det s. k. investeringsrådets utrustande med beslutande befogenheter; samt
- nr 191, av herr *Öhman*, om utredning och förslag angående den psykiska hälso- och sjukvårdens planering och organisering.

*Interpellation  
ang. åtgärder  
mot farorna  
av en ökad  
motortrafik.*

Herr **Ström** erhöll på begäran ordet och anförde: Herr talman! Under åren mellan världskrigen utvecklades motortrafiken ofantligt mycket hastigare än garantierna till skydd för allmänhetens liv och lem. Det har uppgivits, att t. ex. England till följd av olyckor inom motortrafiken under åren 1920—1940 förlorat lika många i döda och invalider som under hela första världskriget. Antalet offer i trafiken har sannolikt icke varit avsevärt mindre i andra tätbebyggda länder. Även i relativt glest befolkade länder var trafikolyckornas antal mycket stort före kriget och kan väntas bli än större efter detta krig, då motorismen väntas öka i omfattning.

Varje land strävar med stora kostnader att förebygga och bekämpa tuberkulosens, reumatismens, kraftans och andra folksjukdomars härjningar. Genom dessa härjningar åsamkas samhället och den enskilde — utom lidanden — stora kostnader för sjukvård och invaliditet. Dösoffrens antal påverkar den nationella arbetskraftens produktiva fundament, de sociala utgifterna stegras etc. Märklig är t. ex. den stora procent barn och ungdom som blir offer för motorismen.

Nu uppstår sig frågan: hur skall den nya folkdöd, som motorismen tenderar att framkalla, hur skola de stora utgifter för sjukhus och de sociala kostnaderna, som äro följd av motorismens avigsidor, kunna bemästras i vårt land?

Propaganda och skolundervisning, i synnerhet genom skola, film och radio,

*Interpellation ang. åtgärder mot farorna av en ökad motortrafik.* (Forts.)  
kan väl något utträta. Men sannolikt endast ge ett ganska ringa resultat. En lagstiftning, som framtvingar betydligt längre och strängare körskola för kör rättigheter, skulle sannolikt ge bättre resultat. Men dock begränsat. Betydligt strängare lagtillämpning, i synnerhet vid olyckor efter alkoholbruk, skulle ge bättre resultat. Men våra domstolar döma i allmänhet dessa brott mycket mildt i förhållande till motorismens växande faror och asociala konsekvenser.

Då människorna, så snart de komma till ratten — om de ej tillhöra kategorien av verkliga yrkesmän, vilka i regel ej begagna sprit före körseln och även köra med yttersta omsorg — i högsta grad synas gripas av den sjukdom, som kallas »fartens tjusning», torde en lagstiftning, som mycket starkt begränsar körhastigheten, vara ofrånkomlig. Fri körhastighet synes uppamma oansvarigheten vid ratten. En skärpt lagstiftning med höjda straffsatser och skärpt körkortsindragning synes även vara påkallad.

Men verklig garanti för minskade olyckor och olyckstillbud synes endast kunna ernås genom ett helt nytt vägsystem: lagstadgade gångbanor längs alla vägar och gator, lagstadgade cykelbanor vid vägar och gator och säkerhetsåtgärder vid vägkorsningar — viadukter etc. — och vid gatukorsningar mycket låg fart och stränga regler mot att korsa de gula strecken, när gångtrafikanter passera eller stå i begrepp att passera, sakta fart vid passerandet av skolor, sjukhus, kyrkor och allmänna samlingslokaler nära vägen, förbud för ambulanser att annat än vid mycket allvarliga sjukdomsfall köra med större hastighet etc. Utbyggandet av ett dylikt säkerhetsbetonat väg-, gatu- och signalsystem blir givetvis ganska dyrbart. Kostnaderna böra bäras av motortrafiken och ej belasta skattedragarna i allmänhet. Även om skatterna på motorismen och avgifterna för trafikanterna bli högre än de nuvarande skatterna och avgifterna under den tid systemet utbygges, bli kostnaderna dock i längden billigare för motorismen än ett system som det nuvarande, som föröder både levande och materiell arbetskraft i hög grad. I varje fall måste statsmakterna innan motorismen på allvar släppes lös i vårt land noggrant överväga vad som skall företagas för att hindra ständigt växande olyckor och kostnader genom motorismens utveckling.

I anslutning till vad sålunda anförts hemställes om kammarens benägna tillstånd att till statsrådet och chefen för kommunikationsdepartementet framställa följande spörsmål:

Vilka åtgärder ämnar herr statsrådet vidtaga för att inför den väntade stora utvecklingen av motorismen i vårt land skapa säkerhetsgarantier för medborgarnas liv och lem samt trygghet mot allt för stora sjukhus-, sjukvårds-, invaliditets-, fängvårds- och sociala utgifter för det allmänna och för den enskilde genom de faror, som åtfölja en hastig utveckling av motortrafiken?

På gjord proposition medgav kammaren, att ifrågavarande spörsmål finge framställas.

---

Justerades protokollsutdrag för detta sammanträde, varefter kammaren åtskildes kl. 11.30 förmiddagen.

In fidem  
G. H. Berggren.

## Onsdagen den 23 januari eftermiddagen.

Kammaren sammanträdde kl. 7.30 eftermiddagen; och dess förhandlingar leddes av herr förste vice talmannen.

Avgåvos och bordlades nedannämnda motioner:

nr 192, av herr *Branting* m. fl., angående ändrad lydelse av § 36 regeringsformen m. m.;

nr 193, av herrar *Näslund* och *Svedberg*, angående viss ändring i 33 § lagen om val till riksdagen;

nr 194, av herr *Nilsson*, *Bror*, och herr *Friggeråker*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående provisorisk förbättring av löneställningen för vissa befattningshavare i statens tjänst m. fl.;

nr 195, av herr *Persson*, *Ivar*, m. fl., om ökat anslag till understöd åt frivilligt försvarsarbete vid armén;

nr 196, av herr *Wagnsson*, om uppflyttning i lönegrad av kassörstjänsten vid flygtekniska försöksanstalten;

nr 197, av fru *Sjöström-Bengtsson* m. fl., om viss ändring i grunderna för erhållande av lån från statens bosättningslånefond;

nr 198, av fru *Svenson* m. fl., om utökning av antalet provinsialläkartjänster;

nr 199, av herrar *Näslund* och *Björck*, angående uppflyttning i lönegrad av trädgårdsmästarbefattningarna vid statens sinnessjukhus och statens anstalt för fallandesjuka;

nr 200, av herrar *Velander* och *Björkman*, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag angående användningen av inkomsterna av automobilskattemedel;

nr 201, av herr *Ericsson*, *Herman*, m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till distributionsanläggningar och därmed sammanhängande arbeten vid statens kraftverk;

nr 202, av herr *Näsström*, angående utredning om byggande av tvärbanan Mellansel—Meselefors;

nr 203, av herr *Grym* m. fl., om ökat anslag till bidrag till anläggningar för vattenförsörjning och avlopp;

nr 204, av herr *Persson*, *Ivar*, angående en omprövning av räntan å vissa ur statens pensionsfonder beviljade äldre lån;

nr 205, av herrar *Wagnsson* och *Lindström*, om inrättande av en amanuensbefattning hos riksantikvarieämbetet;

nr 206, av fru *Sjöström-Bengtsson* m. fl., om utökning av den hos överstyrelsen för yrkesutbildning anställda personalen för handläggning av ärenden rörande den husliga utbildningen;

nr 207, av herr *Englund* m. fl., angående inrättande vid karolinska institutet av en befattning för forskning och undervisning rörande alkoholismens orsaker och botemedel;

nr 208, av herr *Persson*, *Ivar*, m. fl., om utredning och förslag angående beviljande av statsbidrag till byggnadsarbeten vid folkhögskolorna;

nr 209, av herr *Persson*, *Ivar*, och fru *Svenson*, om utredning och förslag angående rätt till avdrag för gift kvinnas inkomst vid den statliga beskattningen;



nr 210, av herr *Velander* m. fl., om hävande eller begränsning av den för staten gällande skattefriheten i fråga om kommunal fastighetsskatt;

nr 211, av herr *Velander*, om viss ändring i och en allmän översyn av förordningen angående bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter;

nr 212, av herr *Englund* m. fl., om ändrad lydelse av 5 kap. 3 § rusdrycksförsäljningsförordningen;

nr 213, av fru *Svenson* m. fl., angående viss ändring i förordningen om allmän omsättningsskatt;

nr 214, av herr *Näslund*, om borttagande av omsättningsskatten å vissa animaliska produkter;

nr 215, av herr *Wagnsson* m. fl., om pensionstillägg för budgetåren 1945/46 och 1946/47 å vissa tjänste- och familjepensioner;

nr 216, av herr *Anderberg* m. fl., om tillfällig pensionsförbättring för pensionärer, tillhörande gruppen nyaste pensioner;

nr 217, av herr *Rosander* m. fl., om pension eller understöd åt ombudet hos pensionsstyrelsen *K. Karlsson*;

nr 218, av herrar *Holmbäck* och *Ramberg*, angående familjepensionsförmånerna åt landshövdingen *I. Vennerströms* efterlevande maka och adoptivbarn;

nr 219, av herrar *Holmbäck* och *Petersson*, om översyn av de i lagar och författningar förekommande räntebestämmelserna;

nr 220, av herr *Edin* m. fl., om obligatoriskt införande av byggnadsnämnd i alla landskommuner m. m.;

nr 221, av herr *Mannerskantz* m. fl., om förnyad översyn av frågan om landsbygdens brandväsen;

nr 222, av herrar *Lindström* och *Branting*, om redovisningsskyldighet för sammanslutningar och andra, som bedriva politisk propaganda;

nr 223, av herr *Ericsson*, *Herman*, m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag med särskilda bestämmelser om arrende av viss kommunal jord m. m.;

nr 224, av herrar *Näsgård* och *Tjällgren*, om förbud mot ägoområdets avskiljande från vederbörande fastighet genom in-tecknade långtidsarrenden;

nr 225, av herr *Mannerskantz*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse av 2 och 13 §§ lagen den 30 juni 1942 (nr 515) om åtgärder mot vanhävd av jordbruk;

nr 226, av herr *Nilsson*, *Bror*, och herr *Hagman*, angående provisorisk förbättring av löneställningen för de hos hushållningssällskapen anställda befattningshavarna;

nr 227, av friherre *Beck-Friis* m. fl., om ökat anslag till reseersättningar för egnahemsnämnderna;

nr 228, av herr *Nilsson*, *Bror*, och herr *Hagman*, om ökade anslag till provisorisk avlösningsförbättring åt viss biträdespersonal hos lantmätare;

nr 229, av herrar *Carlström* och *Mannerskantz*, om anslag till bidrag till arvodet åt skolläkare vid statsunderstödda lantbruks-, lantman- och lantushållsskolor;

nr 230, av herr *Bergh*, *Ragnar*, och herr *Carlström*, om vissa ändringar i grunderna för statsbidrag till jordbrukets yrkesskolor;

nr 231, av herrar *Albertsson* och *Björck*, om ökat anslag till stipendier för högre utbildning i trädgårdsfacket;

nr 232, av fru *Svenson* och herr *Persson*, *Ivar*, om anslag till studieresor för i det mindre jordbruket deltagande män och kvinnor;

nr 233, av herr *Nilsson*, *Bror*, m. fl., om ökat anslag till bidrag till täckdikningar;

nr 234, av herr *Nilsson*, *Bror*, m. fl., om ökat anslag till bidrag till uppförande av siloanläggningar;

nr 235, av friherre *Beck-Friis* och herr *Hagman*, om ökat anslag till befrämjande i allmänhet av nötboskapsaveln;

nr 236, av friherre *Beck-Friis* m. fl., angående utredning om effektivisering och utvidning av kontrollföreningsverksamheten;

nr 237, av herr *Svedberg* m. fl., angående utredning av frågan om statliga stödåtgärder för befrämjande av försöksvis inredda föreningsladugårdar;

nr 238, av herrar *Carlström* och *Arrhén*, om utredning angående jordbrukets fastighetskredit;

nr 239, av herr *Lodenius* och herr *Persson, Ivar*, om beredande av bättre ekonomiska levnadsvillkor åt innehavare av s. k. ofullständiga jordbruk;

nr 240, av herr *Mannerskantz*, om ökat anslag till gottgörelse till fiskerinäringen för av dess utövare erlagd bensinskatt;

nr 241, av friherre *Beck-Friis*, om ändrad lydelse av 5 § 2 mom. lagen om rätt till jakt;

nr 242, av herrar *Näsström* och *Edin*, om rätt för landskommuner att överta byggnader och underhåll av enskilda vägar och broar;

nr 243, av herrar *Lindström* och *Elmgren*, om en översyn av riksheraldikerämbetets former för organisation och finansiering;

nr 244, av herr *Arrhén* och herr *Bergh, Ragnar*, om utredning angående yrkesskolornas och folkhögskolornas ställning och uppgifter i samhället;

nr 245, av herr *Nilsson, Bror*, och herr *Friggeråker*, om förhindrande av att tjänstårdernas betydelse övervärderas vid befordringar till ämbeten och tjänster;

nr 246, av herr *Persson, Ivar*, m. fl., om revision av gällande bestämmelser för beviljande av statsbidrag eller stipendier av social eller kulturell art;

nr 247, av herr *Lindblom*, angående utredning av frågan om återinförande av värdebrevbäringen;

nr 248, av herr *Branting* m. fl., om utredning och förslag angående en teknisk och ekonomisk kontroll över den industriella produktionen;

nr 249, av herr *Näsgård* och fru *Svenson*, om åstadkommande av för hela riket enhetliga varupriser; samt

nr 250, av herr *Näsgård* och fru *Svenson*, om fastställande av ett för hela riket enhetligt detaljhandelspris på socker.

---

Kammarens sammanträde avslutades kl. 7.42 eftermiddagen.

In fidem  
G. H. Berggren.

---

## Lördagen den 26 januari.

Kammaren sammanträdde kl. 4 eftermiddagen; och dess förhandlingar leddes av herr förste vice talmannen.

Herr statsrådet *Quensel* avlämnade Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 16, med förslag till lag om rätt att i mål och ärenden som tillhöra stats- eller kommunalmyndighets handläggning insända handlingar med posten m. m.;

nr 23, med förslag till lag om ändrad lydelse av 30 § 3 mom. kommunal- skattelagen den 28 september 1928 (nr 370), m. m.;

nr 25, angående anslag för försök med täckdikningsmaskiner, m. m.;

nr 26, med förslag till förordning om ändrad lydelse av §§ 2 och 3 förordningen den 17 maj 1935 (nr 176) angående konungariket Sveriges stadshypotekskassa, m. m.;

nr 27, med förslag till förordning om ändrad lydelse av 20 §, 21 § samt 36 § 2 förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften;

nr 28, med förslag till lag om handläggning av domstolsärenden m. m.; samt

nr 29, med förslag till lag om ändring i sjölagen m. m.

Justerades protokollen för den 18, 19, 21 och 22 innevarande månad.

Upplästes följande till kammaren inkomna ansökning:

Till riksdagens första kammare.

Under återopande av förut ingivet läkarintyg får jag härmed anhålla om ledighet tills vidare från riksdagsarbetet.

Stockholm den 25 januari 1946.

*William Linder.*

På gjord proposition bifölls ansökningen för den tid, det i återopade läkarintyget omförmälda hindret varade.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 22, angående uppförande av byråchefsbefattningen i försvarets fabriksstyrelse å ordinarie stat.

Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 24, angående disponerande av avkastningen av statens hästavelsfond m. m.

Föredrogs och hänvisades till konstitutionsutskottet nedannämnda motioner:

nr 100, av herr *Andersson, Elon*, och herr *Anderberg*, om ändrad lydelse av 17 § 1 mom. andra stycket lagen om landsting;

nr 101, av herr *Wistrand*, om beredande av ökad möjlighet att i besvärsväg ernå förnyad prövning av frågor om kommunala tjänstetillsättningar;

nr 102, av herr *Anderson, Axel Ivar*, m. fl., om revision av riksdagens arbetsformer;

nr 103, av herr *Anderson, Axel Ivar*, m. fl., om visst tillägg till § 3 i reglementariska föreskrifter för riksdagen m. m.; samt

nr 104, av herr *Anderson, Axel Ivar*, och herr *Ewerlöf*, angående utredning av frågan om omläggning av riksdagens budgetarbete.

---

Föredrogos och hänvisades till statsutskottet nedannämnda motioner:

nr 105, av herrar *Hage* och *Grym*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående provisorisk förbättring av löneställningen för vissa befattningshavare i statens tjänst m. fl.,

nr 106, av herr *Öhman*, om löneförbättring åt viss kollektivavtalsanställd personal i statens tjänst;

nr 107, av herrar *Schlyter* och *Bergquist*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till resestipendier åt domare och domaraspiranter;

nr 108, av herr *Lindblom* m. fl., om anslag till internationella fredsbyrån i Genève;

nr 109, av herrar *Wahlund* och *Friggeråker*, om barntillägg åt viss personal å krigsmaktens reservstater;

nr 110, av herr *Karlsson, Gottfrid*, och herr *Ericson, Frans*, om översyn av gällande bestämmelser beträffande övergång från kollektivavtalsanställning vid försvarets verkstäder till anställning å militära icke-ordinarie reglementet m. m.;

nr 111, av herr *Arrhén*, om ökat anslag till premier till värnpliktiga, som undergått utbildning till officerare och underofficerare;

nr 112, av herr *Näsström* m. fl., om höjning av terminslönen för de värnpliktiga samt om löneökning för den fast anställda militärpersonalen m. m.;

nr 113, av fröken *Andersson* och herr *Anderson, Axel Ivar*, om ökat anslag till understöd åt frivilligt försvarsarbete vid armén;

nr 114, av herr *Heüman*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till hemvärnets omkostnader;

nr 115, av herrar *Carlström* och *Grym*, angående placering i lönegrad av nuvarande innehavaren av studierektorstjänsten i flygstaben; samt

nr 116, av herrar *Wetter* och *Petersson*, om ett engångsanslag till vissa arbeten å fritidslägrer vid Skönstavik.

---

Föredrogos och hänvisades till bankoutskottet herr *Lindbloms* motion, nr 117, om ersättning enligt militärsättningsförordningens grunder åt värnpliktige E. Å. Lindholms efterlevande.

---

Föredrogos och hänvisades till statsutskottet nedannämnda motioner:

nr 118, av herrar *Anderberg* och *Wahlmark*, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om inrättande av nya ordinarie biträdesbefattningar i socialstyrelsen;

nr 119, av herr *Hage* m. fl., om ökat anslag till bidrag för anskaffande av bostäder åt provinsialläkare å landsbygden;

nr 120, av herr *Karlsson, Gottfrid*, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om personalförstärkning vid statens sinnessjukhus;

nr 121, av herr *Andersson, Elon*, och herr *Bergquist*, om inrättande av ett sjukhus för medicinsk vård av alkoholister och forskning på alkoholsjukdomens område;

nr 122, av herr *Wahlund* m. fl., om framläggande för 1946 års riksdag av förslag till ett system med allmänna barnbidrag;

nr 123, av herr *Andersson, Elon*, och herr *Lindblom*, om framläggande för riksdagen av förslag till anläggande av en storflygplats invid Stockholm;

nr 124, av herr *Källman* och friherre *Beck-Friis*, om framläggande för riksdagen av förslag till anläggande av en storflygplats;

nr 125, av herr *Heiding* m. fl., om ökat anslag till nyanläggning av bygdevägar;

nr 126, av herr *Grym* m. fl., om ökade anslag till nyanläggning av bygdevägar och ödebygdevägar;

nr 127, av herr *Andersson, Gustav Emil*, m. fl., om statsbidrag till kommun, ekonomisk förening eller enskild person, som till självkostnadspris tillhandahåller vägmaskiner;

nr 128, av herr *Mannerskantz* m. fl., om beredande av vissa förmåner åt enskilda eller kommunala väghållningsskyldiga;

nr 129, av herr *Gränebo* m. fl., om ökat anslag till bidrag till anläggningar för vattenförsörjning och avlopp m. m.;

nr 130, av herr *Lodenius* m. fl., om ökat anslag till bidrag till kommuner för anläggande av branddammar;

nr 131, av herr *Hallagård*, om anslag till kommuner för inköp av brandbilar;

nr 132, av herr *Ericsson, Herman*, m. fl., om inplacering på övergångsstat av viss personal, som i samband med statens övertagande av enskild järnväg övergått i statens järnvägars tjänst före den 1 juli 1945;

nr 133, av herr *Holmbäck* m. fl., om vissa åtgärder för ökande av möjligheterna för studiebegåvade men mindre bemedlade studenter att bedriva högre studier;

nr 134, av herr *Ström*, om statsanslag till Signe Bergners minnesfond eller Siljansskolan;

nr 135, av herr *Norman* m. fl., om provisorisk förbättring av löneställningen för viss personal vid de statsunderstödda folkhögskolorna;

nr 136, av herr *Norman* m. fl., om återupprättande av en ordinarie arbetslärtjänst i skomakeri vid dövstumskolan å Manilla,

nr 137, av herr *Elmgren*, om ökat anslag till understöd åt handelsgymnasier;

nr 138, av herr *Elmgren* m. fl., om ändrad lönegradsplacering för kamrerartjänsten vid skolöverstyrelsen;

nr 139, av herr *Elmgren* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om uppförande å ordinarie stat av en gymnastikkonsulentbefattning vid skolöverstyrelsen;

nr 140, av herr *Arrhén*, om anslag till befrämjande av fartygs förseende med radiotelegraf- eller radiotelefonstation;

nr 141, av herr *Wetter* m. fl., om lotsverkets övertagande av handhavandet av säkerhetsanordningar till ledning för fiskefartyg;

nr 142, av herr *Wistrand*, om utredning rörande behovet av vissa anslag, som beviljats under krigsåren men ännu icke tagits i anspråk;

nr 143, av herr *Hage* m. fl., angående en provisorisk skatteutjämning till fördel för de hårdast skattetyngda kommunerna; samt

nr 144, av herr *Anderberg* m. fl., om beredande av ökad ersättning åt ordförande och kronoombud i taxeringsnämnderna samt åt taxeringskonsulenter.

Föredrogos och hänvisades till bevillningsutskottet nedannämnda motioner:  
nr 145, av herr *Andersson, Elon*, m. fl., angående sambandet mellan socialpolitik och beskattning;  
nr 146, av herr *Björnsson* m. fl., om skattefrihet för Nobelstiftelsen;  
nr 147, av herr *Ström* m. fl., om skattefrihet för djurskyddsföreningar;  
nr 148, av herrar *Bondeson* och *Mannerskantz*, om beskattning av medlemsavgifter till ekonomiska och ideella föreningar;  
nr 149, av herrar *Velander* och *Björkman*, om särskilda bestämmelser angående taxering av inkomst från stormfälld skog;  
nr 150, av herr *Anderberg* m. fl., om inrättande av en riksskattenämnd;  
nr 151, av herrar *Wagnsson* och *Aman*, om viss ändring i centrala uppboordsnämndens sammansättning;  
nr 152, av herr *Arrhén*, om borttagande av omsättningsskatten på sill och fisk; samt  
nr 153, av herr *Persson, Ivar*, m. fl., om nedsättning av postportot för vissa bokförsändelser.

---

Föredrogs och hänvisades till ett tillfälligt utskott den av herr *Persson, Ivar*, m. fl. väckta motionen, nr 154, om ökad medverkan genom radion i propagan-  
dan för anskaffning och läsning av värdefull litteratur.

---

Föredrogs och hänvisades till bankoutskottet den av herr *Björnsson* m. fl. väckta motionen, nr 155, om pension åt ingenjören M. Jönsson.

---

Föredrogos och hänvisades till behandling av lagutskott nedannämnda motioner:

nr 156, av herr *Holmbäck*, om förslag till bestämmelser, avseende att möjliggöra sammanslagning av in-teckningar;

nr 157, av herrar *Linnér* och *Holmbäck*, om beredande av möjlighet för vissa köpingar samt mindre städer att bilda polisdistrikt tillsammans med omkringliggande socknar;

nr 158, av herr *Arrhén*, om utredning och förslag rörande provisorisk förbättring av löneställningen för präster;

nr 159, av herr *Arrhén*, om utredning och förslag rörande procentuellt tillägg å uppvärmningsbidrag till kyrkoherde och komminister; samt

nr 160, av herr *Arrhén*, om utredning och förslag rörande semester för präster.

---

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet herr *Arrhéns* motion, nr 161, om översyn av författningarna angående folktandvården.

---

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott den av herr *Andersson, Elon*, m. fl. väckta motionen, nr 162, om utredning angående en frivillig pensionering av i enskild tjänst anställda.

---

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet den av herr *Nilsson, Bror*, m. fl. väckta motionen, nr 163, om provisorisk förbättring av löneställningen för lärare vid lantbruks-, lantman-, lantushålls- och folkhögskolor.

---

Föredrogos och hänvisades till jordbruksutskottet nedannämnda motioner:

nr 164, av herr *Andersson, Gustav Emil*, m. fl., om ökat anslag till väg- och flottledsbyggnader å skogar i enskild ägo;

nr 165, av herr *Bondeson* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till avkastningsbedömning rörande avelssvin vid lantbrukshögskolan;

nr 166, av herr *Bondeson* m. fl., om anslag till avlöning åt en assistent åt konsulenten i svinsjukdomar vid statens veterinärmedicinska anstalt;

nr 167, av herr *Bondeson* och herr *Persson, Ivar*, om statsbidrag till avlöning av ytterligare en vandringsrättare hos Malmöhus läns hushållningssällskap;

nr 168, av herr *Franzon*, om åtgärder för utbildning av teknisk personal och yrkesmän för rationalisering av jordbrukets inomgårdsarbeten m. m.;

nr 169, av herr *Carlström* m. fl., om anslag till en utbildningskurs för ungdomsinstruktörer;

nr 170, av herr *Mannerskantz* m. fl., om anslag till utbildningskurser för cementeringsförmän och för djurskötare inom fjäderfä-, får- och pälsdjursskötsel;

nr 171, av herr *Hagman* m. fl., om anslag till en utbildningskurs för cementeringsförmän;

nr 172, av herr *Hagman* m. fl., om ökat anslag till bidrag till kurser i trädgårdsskötsel;

nr 173, av herr *Nilsson, Bror*, och herr *Friggeråker*, om utredning angående statligt stöd åt seminiföreningar för nötboskap;

nr 174, av herr *Nilsson, Bror*, om utfärdande av en förordning därom att hästs ålder skall vara offentligt känd och angiven;

nr 175, av herr *Hagman* m. fl., om ökat anslag till byggnadsarbeten vid lantmanna- och lantbrukshögskolor samt jordbrukets yrkesskolor;

nr 176, av herr *Wetter* m. fl., om statsbidrag till svenska fiskarens studieförbund;

nr 177, av herr *Mannerskantz* m. fl., om anslag till anordnande i lantbruksstyrelsens regi av försök med gödsling av salta fiskevatten;

nr 178, av herr *Gustavson* m. fl., om utbetalning av premier till fiskare för viss trålsill, som fiskas i Nordsjön;

nr 179, av herr *Hallagård* m. fl., om uppdelning av nuvarande Skaraborgs läns lantbruksingenjörskrets i två lantbruksingenjörskretsar m. m.; samt

nr 180, av herr *Johansson, Johan Bernhard*, m. fl., angående vissa ändringar i lagen om vägnämnder och länsvägnämnder.

---

Föredrogos och hänvisades till ett tillfälligt utskott nedannämnda motioner:

nr 181, av herr *Johansson, Johan Bernhard*, om viss ändring av § 12 mom. 2 i första kammarens ordningsstadga;

nr 182, av herr *Ericsson, Carl Eric*, m. fl., om återinförande genom postverkets försorg av utbärning av värdepost;

nr 183, av herr *Mattsson* m. fl., om utredning och förslag angående riktlinjer för planläggning av bebyggelsen i Bohusläns fiskelägen.

nr 184, av herr *Sundelin*, om utredning angående ett enhetligt pris på flytande motorbränsle;

nr 185, av herr *Anderberg* m. fl., om ökat statligt inflytande inom sockerindustrin;

nr 186, av herr *Öhman*, om förstärkning av AEG-koncernens och Elektriska Aktieföretaget Siemens företag i Sverige;

nr 187, av herr *Öhman*, om överförande i statlig besittning av vissa malm- och mineraltillgångar m. m.;

nr 188, av herrar *Öhman* och *Linderot*, om bibehållande av den statliga priskontrollen m. m.;

nr 189, av herrar *Öhman* och *Linderot*, om framläggande av en plan för utveckling och inriktning av landets produktiva resurser m. m.;

nr 190, av herr *Öhman*, om det s. k. investeringsrådets utrustande med beslutande befogenheter; samt

nr 191, av herr *Öhman*, om utredning och förslag angående den psykiska hälso- och sjukvårdens planering och organisering.

Föredrogos och hänvisades till konstitutionsutskottet nedannämnda motioner:

nr 192, av herr *Branting* m. fl., angående ändrad lydelse av § 36 regeringsformen m. m.; samt

nr 193, av herrar *Näslund* och *Svedberg*, angående viss ändring i 33 § lagen om val till riksdagen.

Föredrogos och hänvisades till statsutskottet nedannämnda motioner:

nr 194, av herr *Nilsson*, *Bror*, och herr *Friggeråker*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående provisorisk förbättring av löneställningen för vissa befattningshavare i statens tjänst m. fl.;

nr 195, av herr *Persson*, *Ivar*, m. fl., om ökat anslag till understöd åt frivilligt försvarsarbete vid armén;

nr 196, av herr *Wagnsson*, om uppflyttning i lönegrad av kassörstjänsten vid flygtekniska försöksanstalten;

nr 197, av fru *Sjöström-Bengtsson* m. fl., om viss ändring i grunderna för erhållande av lån från statens bosättningslånefond;

nr 198, av fru *Svenson* m. fl., om utökning av antalet provinsialläkartjänster;

nr 199, av herrar *Näslund* och *Björck*, angående uppflyttning i lönegrad av trädgårdsmästarbefattningarna vid statens sinnessjukhus och statens anstalt för fallandesjuka;

nr 200, av herrar *Velander* och *Björkman*, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag angående användningen av inkomsterna av automobilskattemedel;

nr 201, av herr *Ericsson*, *Herman*, m. fl. i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till distributionsanläggningar och därmed sammanhängande arbeten vid statens kraftverk;

nr 202, av herr *Näsström*, angående utredning om byggande av tvärbanan Mellansel—Meselefors;

nr 203, av herr *Grym* m. fl., om ökat anslag till bidrag till anläggningar för vattenförsörjning och avlopp;

nr 204, av herr *Persson*, *Ivar*, angående en omprövning av räntan å vissa ur statens pensionsfonder beviljade äldre lån;

nr 205, av herrar *Wagnsson* och *Lindström*, om inrättande av en amanuensbefattning hos riksantikvarieämbetet;

nr 206, av fru *Sjöström-Bengtsson* m. fl., om utökning av den hos överstyrelsen för yrkesutbildning anställda personalen för handläggning av ärenden rörande den husliga utbildningen;

nr 207, av herr *Englund* m. fl., angående inrättande vid karolinska institutet av en befattning för forskning och undervisning rörande alkoholismens orsaker och botemedel; samt

nr 208, av herr *Persson*, *Ivar*, m. fl., om utredning och förslag angående beviljande av statsbidrag till byggnadsarbeten vid folkhögskolorna.



Föredrogos och hänvisades till bevillningsutskottet nedannämnda motioner:  
nr 209, av herr *Persson, Ivar*, och fru *Svenson*, om utredning och förslag angående rätt till avdrag för gift kvinnas inkomst vid den statliga beskattningen;

nr 210, av herr *Velandér* m. fl., om hävande eller begränsning av den för staten gällande skattefriheten i fråga om kommunal fastighetsskatt;

nr 211, av herr *Velandér*, om viss ändring i och en allmän översyn av förordningen angående bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter;

nr 212, av herr *Englund* m. fl., om ändrad lydelse av 5 kap. 3 § rusdrycksförsäljningsförordningen;

nr 213, av fru *Svenson* m. fl., angående viss ändring i förordningen om allmän omsättningsskatt; samt

nr 214, av herr *Näslund*, om borttagande av omsättningsskatten å vissa animaliska produkter.

Föredrogos och hänvisades till bankoutskottet nedannämnda motioner:

nr 215, av herr *Wagnsson* m. fl., om pensionstillägg för budgetåren 1945/46 och 1946/47 å vissa tjänste- och familjepensioner;

nr 216, av herr *Anderberg* m. fl., om tillfällig pensionsförbättring för pensionärer, tillhörande gruppen nyaste pensioner;

nr 217, av herr *Rosander* m. fl., om pension eller understöd åt ombudet hos pensionsstyrelsen K. Karlsson; samt

nr 218, av herrar *Holmbäck* och *Ramberg*, angående familjepensionsförmånerna åt landshövdingen I. Vennerströms efterlevande maka och adoptivbarn.

Föredrogos och hänvisades till behandling av lagutskott nedannämnda motioner:

nr 219, av herrar *Holmbäck* och *Petersson*, om översyn av de i lagar och författningar förekommande räntebestämmelserna;

nr 220, av herr *Edin* m. fl., om obligatoriskt införande av byggnadsnämnd i alla landskommuner m. m.;

nr 221, av herr *Mannerskantz* m. fl., om förnyad översyn av frågan om landsbygdens brandväsen;

nr 222, av herrar *Lindström* och *Branting*, om redovisningsskyldighet för sammanslutningar och andra, som bedriva politisk propaganda;

nr 223, av herr *Ericsson*, *Herman*, m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag med särskilda bestämmelser om arrende av viss kommunal jord m. m.;

nr 224, av herrar *Näsgård* och *Tjällgren*, om förbud mot ägoområdets avskiljande från vederbörande fastighet genom in-tecknade långtidsarrenden; samt

nr 225, av herr *Mannerskantz*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse av 2 och 13 §§ lagen den 30 juni 1942 (nr 515) om åtgärder mot vanhävd av jordbruk.

Föredrogos och hänvisades till jordbruksutskottet nedannämnda motioner:

nr 226, av herr *Nilsson*, *Bror*, och herr *Hagman*, angående provisorisk förbättring av löneställningen för de hos hushållningssällskapen anställda befattningshavarna;

nr 227, av friherre *Beck-Friis* m. fl., om ökat anslag till reseersättningar för egnahemsnämnderna;

nr 228, av herr *Nilsson, Bror*, och herr *Hagman*, om ökade anslag till provisorisk avlöningsförbättring åt viss biträdespersonal hos lantmätare;

nr 229, av herrar *Carlström* och *Mannerskantz*, om anslag till bidrag till arvoden åt skolläkare vid statsunderstödda lantbruks-, lantmanna- och lanthus-hållsskolor;

nr 230, av herr *Bergh, Ragnar*, och herr *Carlström*, om vissa ändringar i grunderna för statsbidrag till jordbrukets yrkesskolor;

nr 231, av herrar *Albertsson* och *Björck*, om ökat anslag till stipendier för högre utbildning i trädgårdsfacket;

nr 232, av fru *Svenson* och herr *Persson, Ivar*, om anslag till studieresor för i det mindre jordbruket deltagande män och kvinnor;

nr 233, av herr *Nilsson, Bror*, m. fl., om ökat anslag till bidrag till täckdikningar;

nr 234, av herr *Nilsson, Bror*, m. fl., om ökat anslag till bidrag till uppförande av siloanläggningar;

nr 235, av friherre *Beck-Friis* och herr *Hagman*, om ökat anslag till befrämjande i allmänhet av nötboskapsaveln;

nr 236, av friherre *Beck-Friis* m. fl., angående utredning om effektivisering och utvidgning av kontrollföreningsverksamheten;

nr 237, av herr *Svedberg* m. fl., angående utredning av frågan om statliga stödåtgärder för befrämjande av försöksvis inredda föreningsladugårdar;

nr 238, av herrar *Carlström* och *Arrhén*, om utredning angående jordbrukets fastighetskredit;

nr 239, av herr *Lodenius* och herr *Persson, Ivar*, om beredande av bättre ekonomiska levnadsvillkor åt innehavare av s. k. ofullständiga jordbruk;

nr 240, av herr *Mannerskantz*, om ökat anslag till gottgörelse till fiskerinäringen för av dess utövers erlagd bensinskatt;

nr 241, av friherre *Beck-Friis*, om ändrad lydelse av 5 § 2 mom. lagen om rätt till jakt; samt

nr 242, av herrar *Näsström* och *Edin*, om rätt för landskommuner att övertaga byggande och underhåll av enskilda vägar och broar.

Föredrogos och hänvisades till ett tillfälligt utskott nedannämnda motioner:

nr 243, av herrar *Lindström* och *Elmgren*, om en översyn av riksheraldikerämbetets former för organisation och finansiering;

nr 244, av herr *Arrhén* och herr *Bergh, Ragnar*, om utredning angående yrkesskolornas och folkhögskolornas ställning och uppgifter i samhället;

nr 245, av herr *Nilsson, Bror*, och herr *Friggeråker*, om förhindrande av att tjänsteålderns betydelse övervärderas vid befordringar till ämbeten och tjänster;

nr 246, av herr *Persson, Ivar*, m. fl., om revision av gällande bestämmelser för beviljande av statsbidrag eller stipendier av social eller kulturell art;

nr 247, av herr *Lindblom*, angående utredning av frågan om återinförande av värdebrevsbäringen;

nr 248, av herr *Branting* m. fl., om utredning och förslag angående en teknisk och ekonomisk kontroll över den industriella produktionen; samt

nr 249, av herr *Näsgård* och fru *Svenson*, om åstadkommande av för hela riket enhetliga varupriser.

Föredrogos och hänvisades till bevillningsutskottet den av herr *Näsgård* och fru *Svenson* väckta motionen, nr 250, om fastställande av ett för hela riket enhetligt detaljhandelspris på socker.

Föredrogos och bordlades Kungl. Maj:ts denna dag avlämnade propositioner nr 16, 23 och 25—29.

Anmäldes och bordlades statsutskottets utlåtande nr 23, i anledning av Kungl. Maj:ts framställningar om anslag å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1945/46 under femte huvudtiteln till kommittéer och utredningar genom sakkunniga m. m.

Herr **Mattsson** erhöll på begäran ordet och anförde: Herr förste vice talman! I 1928 års lagstiftning om fiskerätt infördes en paragraf av speciell betydelse för norra delen av Bohuslän, som erhöll följande lydelse:

»I Göteborgs och Bohus samt Hallands län äge varje svensk undersåte även eljest rätt att med rörlig redskap, vartill i förekommande fall hänföres jämväl mindre ålryssja, utöva fiske eller agntäkt vid annans strand; dock gälle härvid i avseende å det vatten, som finnes till och med etthundraåttio meter från det ställe invid stranden, där stadigt djup av två meter vidtager, följande undantag:

fiske efter ostron vare strandägaren förbehållet;

i Vette, Tanums och Kville härad have strandägaren allena rätt till fiske efter hummer; dock att, där sådant fiske vid stränderna av en ö och därtill hörande holmar av ålder oklandrat bedrivits jämväl av andra å ön boende än strandägarna, därvid skall förbliva;

fisket efter hummer tillhör ock strandägaren

i Åbyfjorden innanför en linje, som tänkes dragen där kortaste avståndet är mellan Skorvhuvud och andra stranden,

i Brofjorden innanför en linje, som tänkes dragen rätt åt öster från södra änden av Rödhällorna, samt

i Gullmarsfjorden innanför en linje, som tänkes dragen från Lindholmens västligaste udde till sydligaste udden av Finsbolandet.»

Genom den lydelse lagen fick kommo strandägarna att inta en förmånsställning till förfång för de fiskets utöware, som för sin försörjning äro beroende av att äga tillgång till fritt fiskevatten. Redan vid tillkomsten av denna lag uttalades starka tvivel mot den utformning § 3 i denna del erhöi. De olägenheter, som befarades uppstå vid lagens tillämpning, ha styrkts av erfarenheterna under de år lagen varit i kraft. Vid flera tillfällen ha uppenbarligen berättigade klagomål framförts, och svårigheterna för fiskarna att kunna utöva sin näring ha skärpts under de senare åren. Den ändring i äganderättsförhållandena, som ägt rum, har även medverkat till att olägenheterna ökats. De holmar och skär, som förut ansågos tillhöra kronan och således ej tillhörde något hemman, ha nu lagts under enskild äganderätt. Vidare har avyttring av öar och holmar, avsedda att användas till sommarställen, skett till enskilda, ej på orten bofasta personer, vilket i vissa fall medfört, att, där förut lagen ej så strängt tillämpades, den nye ägaren mera vill göra sin rätt gällande. Åtal för olaga fiske ha även förekommit.

Frågan om friläggande av hummerfisket i norra delen av Bohuslän har varit föremål för riksdagens uppmärksamhet. Således ha vid ett flertal tillfällen, senast 1944, motioner i frågan väckts med yrkande om ändring av nu gällande bestämmelser.

Kungl. Maj:t lämnade år 1943 i uppdrag till fiskerättskommittén att företaga en förutsättningslös utredning av frågan om en revision av fiskerilagstiftningen i dess helhet och utarbetande av förslag till ny lagstiftning på fiskerättsens område. Denna utredning är av så omfattande slag, att det torde dröja lång tid innan förslag till ny lagstiftning kan framläggas. Ett längre uppskov med

*Interpellation  
ang. reglering  
av fiskerätten  
i norra  
Bohuslän.*

*Interpellation ang. reglering av fiskerätten i norra Bohuslän.* (Forts.)  
ny lagstiftning skulle bidra till att för fiskerinäringen ytterligare öka de olägenheter, som nu förefinnas, och då angivna förhållanden i norra Bohuslän äro tämligen isolerade från de invecklade fiskerättsfrågorna vid syd- och ostkusten, anhåller jag härmed om kammarens tillstånd att till statsrådet Sträng få framställa följande interpellation:

Är statsrådet villig medverka till att fiskerättskommittén snarast möjligt framlägger förslag till fiskerättens reglering i norra Bohuslän och att en lagstiftning i denna fråga snarast förelägges riksdagens prövning?

På gjord proposition medgav kammaren, att ifrågavarande spörsmål finge framställas.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 4.18 eftermiddagen.

In fidem  
*G. H. Berggren.*